Svanger festival-kunstner

Fotografen Sonja Siltala (39) er tidenes første finske festivalkunstner for Varangerfestivalen, og i høst blir hun mamma for første gang.

Christina Torsøe
ct@finnmarken.no

– Det er en stor ære å være den første finlenderen som er valgt ut til å være festivalkunstner i løpet av de 29 årene Varangerfestivalen har eksistert, sier Sonja Siltala.

Hun er opprinnelig fra Helsinki i Finland, men har bodd i Vadsø de siste ti årene. Til daglig jobber hun på arkivet ved Finnmark fylkesbibliotek i Vadsø der hun samler inn og tar vare på gamle, historiske bilder. Store deler av fritiden bruker hun til å fotografere og planlegge utstillinger.

– Jeg har holdt på med kunst og fotodokumentasjon stort sett hele tiden mens jeg har bodd her, og det er et vendepunkt for meg at jeg får anerkjennelsen av å være årets festivalkunstner, sier Siltala.

Mennesker i natur

Hun har hatt en rekke separatutstillinger, både i Finland og Norge, i tillegg til at hun har vært med på gruppeutstillinger. I år var hun en av kunstnerne som stilte ut bilder på utstillingen Nordnorsken. I 2007 ga hun ut fotoboken «Fjellet og havets folk» om Nord-Norges kvener.

VINDU MOT HAVET: *Fotograf Sonja Siltala har alltid følt seg knyttet til havet, og trives med å bo i Golnes hvor hun kan se ut mot det blå fra kjøkkenvinduet.*

Til Varangerfestivalen har hun plukket ut 22 bilder som hun stiller ut på Galleri Banken. Alle bildene er svart-hvitt fotografier av mennesker i natur.

Bruker analogt kamera

Siltala tar bilder på gamlemåten med analogt kamera, og fremkaller filmen selv før hun sender bildene til kopiering.

– Jeg bruker ikke digitalt kamera blant annet fordi jeg ikke liker å se med en gang hvordan bildene blir, og bli skuffet eller overgira. Det er pirrende for meg å vente på resultatet, sier hun.

Av praktiske grunner bruker hun som oftest seg selv som modell, og fanger øyeblikkene ved hjelp av selvutløser.

– Jeg ser ikke meg selv i bildene, men bruker meg som en allmenn person. Jeg håper også folk kan se bildene uten å se meg, og at de tolker bildene på sin egen måte, sier Siltala.

En drøm å bli mamma

Det siste året har vært spesielt begivenhetsrikt for den finske fotografen. En stund etter hun hadde sagt ja til å være årets festivalkunstner, fikk hun en gledelig nyhet.

– Jeg fant ut at jeg er gravid, og det er noe jeg har drømt om lenge. Jeg bestemte meg for rundt ti år siden for at jeg ville bli mamma, så det var planlagt, forteller hun.

Hun har termin i slutten av september, og kulen på magen buler under den vide skjorten hennes.

Hun forteller at hun er blitt mer glad etter hun fikk vite at hun skal ha barn, og venter i spenning på tiden som kommer.

– Jeg gleder meg til barnet kommer, og livet mitt kommer til å bli helt annerledes. Jeg er vant til å bo alene og jobbe mye, men nå får jeg en baby å ta hensyn til. Det er velkomment, og det er bare bra at det blir mer livlig her, sier Siltala og smiler mens hun holder en hand på magen.

100 år gammelt hus

Sonja Siltala bor i et 100 år gammelt hus midt i bygda Golnes. Hun kjøpte huset for snart seks år siden, og har pusset det opp litt etter litt. I år har hun fått satt opp et gjerde rundt huset for å holde sauene unna. De spiste nemlig opp tulipanene hennes i vår.

Når man kommer inn i huset, får man følelsen av å tre tilbake i tid.

– Jeg har bevart så mye som mulig av det gamle, men har blant annet etterisolert for at det ikke skal bli for kaldt om vinteren, satt opp nytt panel i stua og malt en del rom, forteller Siltala mens hun viser Finnmarkens reporter rundt i huset.

Knyttet til havet

Det er stort sett lyse farger i huset, og mye blått. Skapdørene på kjøkkenet er malt lyseblå, og veggene i noen av rommene er blå og sjøgrønne. Den hvite sofaen i stua er dekorert med blå puter, og flere av maleriene hun har på veggene har blått i seg.

– Jeg er veldig glad i blått, det kan være fordi det er havets farge, sier Siltala.

Fra vinduene i stua og på kjøkkenet ser hun rett ut mot havet.

– Det at huset ligger ved havet, er noe av det beste med å bo her. Jeg har alltid følt en tilknytning til havet, også når jeg bodde i Helsinki, sier hun.

Hun setter også pris på at huset hennes ligger midt i naturen. Hun går ofte turer i nærområdet, nesten alltid med kameraet som følgesvenn.

– Mange av bildene til festivalutstillingen er tatt i naturen her i nærheten, forteller hun.

Mørkerom på toalettet

Sonja Siltala vokste opp i en leilighet midt i sentrum av Helsinki sammen med moren og faren og en eldre bror. Familien hennes bor fortsatt i den finske hovedstaden, og Siltala er ofte på besøk.

– Jeg har et nært bånd til familien, og besøker dem omtrent fire ganger i året, blant annet i jula og om sommeren, sier hun.

Hun forteller at familien måtte tilpasse seg hennes fotointeresse da hun var yngre.

– Jeg ble interessert i foto da jeg var 15 år gammel, og kjøpte et brukt kamera. Vi hadde to toaletter i leiligheten, og det ene brukte jeg til mørkerom. Det gikk greit for familien, de kunne jo bruke det andre toalettet, ler hun.

Hun holdt på med fotografering gjennom hele gymnaset, og da hun var 18 år begynte hun på den kunstindustrielle høgskolen i Helsinki.

Hun har også gått på fotohøgskole i Gøteborg en kort periode.

Kombinerer

Siltala liker kombinasjonen av å bo i en liten by som Vadsø, og av og til besøke storbyen Helsinki.

– Når jeg er på besøk i Helsinki, liker jeg at jeg kan være anonym og gli inn i mengden med folk jeg ikke kjenner. Det er også mange muligheter i Helsinki, med et rikt kulturliv og mange kunstutstillinger. I Vadsø er det roligere, og du treffer ofte kjentfolk på gata som vil slå av en prat. Det er som regel hyggelig, men av og til har man bare lyst til å gå i fred i sine egne tanker. Men jeg liker at folk bryr seg om hverandre her, i Helsinki kan man føle seg mer ensom hvis man ikke har gode venner, sier hun.

Tar det med ro

Hun forteller også at hun liker det åpne landskapet i Finnmark, og synes Vadsø har et godt kulturtilbud til å være en liten by. Hun har vært aktiv i Vadsø kunstforening, men har en pause nå siden hun er gravid.

– Jeg må ta det med ro, for jeg blir fortere sliten nå som jeg er gravid, forteller Siltala.

Hun er helt sikker på at hun kommer til å ta mange bilder av barnet når det kommer, og regner med å også bruke bilder av barnet i fremtidige utstillinger.

PÅ KJØKKENET: *Kjøkkenet er et av Sonja Siltalas favorittrom i huset.*

Alltid noe godt hos oss!
Kaker, rundstykker og brød; Hos oss får du det meste.

Etter handleturen kan du slappe av på vårt konditori med noe godt å spise og drikke.

Hildonen Bakeri & Konditori AS
VADSØ. Tlf. 78 95 15 06